

Lesbrief

Domotica in de zorg voor cliënten met dementie (Helpende)

Dit project maakt deel uit van de campagne DementieEnDan en is onder andere tot stand gekomen in samenwerking met:

ROC Midden Nederland, Koning Willem I College, ROC Mondriaan, MBO Utrecht en ROC Aventus

Auteurs:

Paul Bocken, Ceciel de Bruijn, Yvonne Vullingsh, Nicolet Destrée, Josephine van der Laan en Ilse Hartgers

Domotica in de zorg voor cliënten met dementie (Helpende)

Domein

De woon- en leefomstandigheden

Clip

Clip 27 'Domotica'

Toelichting

Het woord 'domotica' komt van twee Latijnse woorden: 'domus' (huis) en 'informatica, telematica en robotica'. Het is een verzamelnaam voor allerlei apparatuur, maatregelen en manieren van denken: 'integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven. Bij domotica draait het dus niet alleen om integratie van techniek en bediening in de woning, maar ook om de dienstverlening van buitenaf naar de woning.' (bron: wikipedia) Ook in de zorg dringt domotica steeds meer door, iedereen heeft ermee te maken, en bevorderen van kwaliteit van leven staat overal centraal. De weg naar die verbetering lijkt af en toe duidelijk, op een aantal andere onderdelen zal de toepassing van domotica zich nog moeten bewijzen als middel voor verbetering.

Beginsituatie

Helpende zorg en welzijn niveau 2 leerjaar 2

Vaardigheden

De student kan de domotica waar zij mee te maken heeft volgens voorschriften toepassen.

Kenniselementen

- kennis van verschillende technieken die onder domotica vallen
- kennis van de verschillende doelen die aan domotica verbonden zijn
- beeld van de ethische en wettelijke aspecten die verbonden zijn aan de gebruikte domotica
- beeld van de ontwikkeling rondom 'sociale robots' in de zorg
- beeld van wat 'e-health' is en wat het kan gaan betekenen

Leerdoelen

De student kan van de domotica waar zij in de praktijk mee te maken heeft, aangeven

- wat de doelstelling ervan is, op welke vraag het een antwoord is
- welke visie op het gebruik van domotica binnen de instelling gehanteerd wordt
- welke wettelijke regels in acht moeten worden genomen bij de toepassing van domotica in het kader van bewegingsvrijheid en dwaalgedrag
- welke eventuele nadelen en risico's aan de toepassing ervan verbonden zijn, bijvoorbeeld bij uitvallen of falen van de techniek

De student kan in grote lijnen vertellen wat 'sociale robots' zijn en welke ontwikkelingen op dat terrein te verwachten zijn.

De student kan vertellen wat het begrip e-health inhoudt en wat mantelzorgers bij cliënten met dementie daar voor baat bij kunnen hebben.

Werkvorm

Diverse

Bronnen

Via de site van 'Zorg voor beter' is breed opgezet en praktisch gericht lesmateriaal te vinden:

Zie <http://www.zorgvoorbeter.nl/ouderenzorg/Verbeteren-doe-je-zo-Zorg-op-afs...>

De directe link naar het materiaal van WZH en ROC Mondriaan is

<http://www.zorgvoorbeter.nl/docs/PVZ/vindplaats/verbeteren%20doe%20je%20...>

Het advies is om de 6 leertaken, de verwerkingsopdracht en de eindopdracht die daar te vinden zijn naar eigen inzicht in te zetten voor de eigen studenten.

Daarnaast kan men als achtergrond gebruikmaken van bijv. 'Domotica in de langdurige zorg - Inventarisatie van technieken en risico's : Handreiking voor risicobeheersing door zorgaanbieders'

via

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/...

http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/...

http://www.kcwz.nl/dossiers/zorg_en_technologie

Voor de 'Zorgstandaard dementie' (Alzheimer Nederland en Vilans) zie

http://www.vilans.nl/docs/producten/Definitieve_Zorgstandaard_Dementie_1...

Voor de publieksversie met 'Tien voorwaarden voor goede dementiezorg' zie

http://www.vilans.nl/docs/producten/AN_Brochure_Goede_Zorg_Dementie.pdf

Gericht op 'toezichthoudende domotica' (VUmc)

<http://www.vilans.nl/docs/vilans/informatiecentrum/Toezichthoudendedomot...>

Een aardige inleiding op domotica (niet voor iedereen weggelegd) is

<http://www.youtube.com/watch?v=y5oFcrTCT4o>

Zie verder de verschillende activiteiten

Uitvoering opdracht 'Domotica in de zorg voor cliënten met dementie'

Bronnen

Een aardige inleiding op domotica (niet voor iedereen weggelegd) is

<http://www.youtube.com/watch?v=y5oFcrTCT4o>

Zie verder de verschillende activiteiten.

Vorbereiding

De docent zal je kunnen voorzien van verschillende opdrachten die over domotica gaan:

- de vormen
- de doelstellingen
- de wettelijke regels

Als aanvulling:

Ga naar

<http://www.zorgvisie.nl/ICT/Nieuws/2012/8/Leefcirkel-houdt-ouderen-met-d...>

Download <http://www.vilans.nl/docs/producten/alternatievenbundel.pdf>

(Opmerking: intussen is bij Vilans het document met 60 alternatieven te krijgen)

Zoek naar 'leefcirkel' en lees wat daar staat.

- welke eisen worden er vanuit de wet gesteld aan deze vorm?
- wat is het voordeel van deze aanpak?

Instructie

Een klassikale bijeenkomst is nuttig om ervaringen in de praktijk uit te wisselen en uit te diepen.

Verwerking

A. Over **domotica** in de eigen instelling (individueel of met collega's van dezelfde instelling):

1. Maak een overzicht van de domotica die in de instelling waar je BPV loopt, of waar je werkt, gebruikt wordt.

Zet bij elk onderdeel:

- wat erover in het dossier of in het zorgleefplan over vermeld staat
- welke training en scholing nodig is om het goed toe te kunnen passen
- waar de toepassing precies voor bedoeld is: welk probleem ermee moet worden opgelost?
- of de toepassing ervan te maken heeft met de bewegingsvrijheid van de cliënt
- of er situaties zijn (of denkbaar zijn) dat de techniek het laat afweten
- wat er afgesproken is over wat er gedaan moet worden als dat onverhoopt gebeurt

2. Vorm in de klas subgroepen die samengesteld zijn uit studenten van verschillende instellingen.

Verdeel verschillende vormen van domotica over de subgroepen, zodat elke subgroep er bijvoorbeeld twee toebedeeld krijgt (sommige onderdelen kunnen best door meer subgroepen uitgewerkt worden)

Elke subgroep maakt van de onderwerpen een overzicht op flap met aan de ene kant de voordelen en aan de andere kant de risico's en mogelijke nadelen ervan. Presenteer de uitkomsten een elkaar door de flaps langs te lopen.

Trek in de nabespreking een conclusie: welke vragen kwamen het meeste naar boven, hielden iedereen het meeste bezig?

B. Bekijk clip 27 'Domotica'.

Ga na of er in de klas iemand ervaring heeft met *leefcirkels*.

Laat hem of haar ervaringen vertellen over deze aanpak. Gebruik daarvoor de vijf vragen van onderdeel A1

Stel met elkaar vast aan welke voorwaarden voldaan moet zijn om te kunnen spreken van een goede, veilige toepassing van deze vorm.

C. Over het inzetten van '**sociale robots**'

1. Maak kennis met 'Paro' als je het beestje nog niet kende.

<http://www.youtube.com/watch?v=a3r5VAwLSvk>

of ook:

<http://www.youtube.com/watch?v=0BKxzAlVJyE>

-
1. Wat roepen de reacties van de cliënten bij jou op?
 2. Waar is Paro een oplossing voor?
 3. Zijn er haalbare alternatieven voor de oplossing die Paro biedt?
 4. Zou Paro kapot kunnen? Kan Paro gebruikt worden zonder dat er toezicht is? Wanneer wel en wanneer niet? Probeer specifiek te zijn in je antwoord.

Ga naar <http://www.robots.nu/> en ga naar het onderdeel 'zorgrobots'

Blader door de verschillende pagina's.

Zoek naar 'Babyloid, social baby robot'

Zoek naar 'RP7i' een mobiele robot

Bekijk ook eens

<http://www.robots.nu/de-dokter-aan-je-bed-via-robot-rp7i/>

2. zoek op 'mobiserv' of ga naar:

<http://www.smart-homes.nl/innovatie/europees-onderzoek/mobiserv.aspx>

<http://www.robotblog.nl/zorg-robots/gebruikersstudie-sociale-robot-mobis...>

<http://www.youtube.com/watch?v=6DFJwnwzhPs>

Het gaat hier om beginnende dementie.

1. Welke functies worden ondersteund?
2. Schrijf op wat voorwaarden zijn om dergelijke apparaten te kunnen gebruiken (even afgezien van de kosten, want die lijken in de toekomst alleen maar lager te worden). Denk aan
 - voorwaarden voor de cliënt zelf - zijn vaardigheden, gevoel, stemming en gedrag
 - voorwaarden voor de leefomgeving
 - voorwaarden voor de mantelzorger

D. 'e-health'

1. Behalve 'domotica' is er de laatste jaren ook meer aandacht voor 'e-health'.

Zoek op internet wat met dit begrip wordt bedoeld.

2. Zoek op internet met de combinatie van termen: 'e-health' en 'dementie'

Ga naar <http://www.trimbos.nl/onderwerpen/psychische-gezondheid/dementie/e-health...>

Lees de informatie op die pagina en bekijk de filmpjes

<http://www.youtube.com/watch?v=GnsUM9I-xGE>

http://www.youtube.com/watch?v=_O7BxzWKXNI

Schrijf op wat een programma zoals 'Dementie de baas' op kan leveren.

Zie verder de lesbrief 'Mantelzorg: een onmisbare schakel!'

Eindresultaat

Je kunt domotica in je eigen situatie goed toepassen.

Je kunt van de domotica waar je in de praktijk mee te maken hebt, aangeven

- wat de doelstelling ervan is, op welke vraag het een antwoord is
- welke visie op het gebruik van domotica binnen de instelling gehanteerd wordt
- welke wettelijke regels in acht moeten worden genomen bij de toepassing van domotica in het kader van bewegingsvrijheid en dwaalgedrag
- welke eventuele nadelen en risico's aan de toepassing ervan verbonden zijn, bijvoorbeeld bij uitvallen of falen van de techniek

Je kunt vertellen wat 'sociale robots' zijn en welke ontwikkelingen op dat terrein te verwachten zijn.

Je kunt vertellen wat het begrip e-health inhoudt en wat mantelzorgers bij cliënten met dementie daar voor baat bij kunnen hebben.